

Helsingin yliopisto - Helsingfors universitet - University of Helsinki ID 2006-429

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Sosiaalipsykologian laitos	
Tekijä-Författare-Author Laitalainen, Elina			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Maataloudesta luopuminen identiteetti- ja attribuutionäkökulmasta			
Oppiaine-Läroämne-Subject Sosiaalipsykologia			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2006-09-07	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 87 s., 20 liites.
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Tutkimuksessa tarkasteltiin maataloudesta luopumista elämäkokemuksena. Aiheen tarkastelussa sovellettiin identiteettiteoriaa ja attribuutiolähestymistapaa sekä tutkimuksia viljelijäväestön kulttuurisesta elämäntavasta ja hyvinvoinnista maatalouden murroksessa. Postikyselyyn vastasi hyväksyttävästi 362 maataloudesta vuosien 1995-2005 välisenä aikana luopunutta, vuonna 1950 ja sen jälkeen syntyntä suomalaista miestä ja naista. Päämenetelminä olivat faktorianalyysi sekä logistinen ja lineaarinen regressioanalyysi. Tutkielman keskeinen käsite oli talonpoikainen identiteetti. Sillä tarkoitettiin identifioitumista maanviljelijän työhön perinteisesti liittyvään kulttuuriin. Toinen keskeinen käsite oli luopumisen syyattribuutio, joka määriteltiin subjektiiviseksi selitykseksi luopumisen syystä. Luopumisen syyattribuutioiksi nousivat tutkimuksessa poliittis-taloudellinen uhka, perheongelmat, toisaalle suuntautuminen sekä fyysiset ja psyykkiset rajoitteet. Luopuneiden viljelijöiden talonpoikaiseen kulttuuriin identifioitumisen vahvuus heidän vielä viljellessään oli oletuksen mukaisesti positiivisessa yhteydessä luopumisen henkiseen raskauteen. Katkeruuden kokemiseen talonpoikainen identiteetti ei ollut yhteydessä. Luopumisen syyattribuutiot vaikuttivat eri tavoin luopumisen kokemiseen. Luopumisen synn attribuointi sisäiseen ja kontrolloituun toisaalle suuntautumiseen helpotti luopumista ja vähensi todennäköisyyttä kokea katkeruutta. Synn attribuointi ulkoiseen ja kontrolloimattomaan poliittis-taloudelliseen uhkaan tai perheongelmiin lisäsi puolestaan riskiä kokea luopuminen raskaaksi ja tuntea katkeruutta. Naiset attribuivat luopumisen syiksi miehiä vahvemmin perheongelmat sekä fyysiset ja psyykkiset rajoitteet. Sukupuolittaisten analyysien perusteella voidaan lisäksi suuntaa antavasti todeta, että maataloudesta luopumisen syyattribuutioiden yhteydet luopumisen raskauteen ja luopumisesta koettuihin katkeruuden tuntemuksiin näyttivät eroavan naisilla ja miehillä. Luopumisen raskaus ja katkeruus luopumisesta liittyivät naisilla vahvemmin perheeseen ja miehillä maatalon toimintaan.</p> <p>Talonpoikaisen identiteetin vahvuus ei ollut yhteydessä luopuneiden viljelijöiden nykyiseen henkiseen hyvinvointiin. Syyattribuutioista ainoastaan poliittis-taloudellisella uhalla oli miesten osalta tilastollisesti merkitsevä negatiivinen yhteys henkiseen hyvinvointiin. Luopuneiden viljelijöiden nykyistä henkistä hyvinvointia selitti tutkituista muuttujista selvästi parhaiten tyytyväisyys nykyiseen ammatilliseen asemaan. Luopuminen voi tutkimuksen perusteella olla henkisesti raskas ja katkeroittavakin elämänmuutos. Siitä voi kuitenkin selvitä hyvin, etenkin jos uusi ammatillinen asema koetaan tyydyttäväksi.</p> <p>Keskeisimpiä lähteitä olivat viljelijäväestön kulttuurin osalta mm. Silvasti, T. (2001) ja Sireni, M. (2002); identiteetin uhan osalta mm. Thoits, P. A. (1991) ja Breakwell, G. M. (1986) sekä attribuutiolähestymistavan osalta Halpin, D. & Guilfoyle, A. (2004).</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords maatalous - elinkeino - luopuminen maanviljelijät - identiteetti			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			